

VALSTYBINIŲ BRANDOS EGZAMINŲ KRITERINIO VERTINIMO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinių brandos egzaminų (toliau – VBE) kriterinio vertinimo nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja mokinių vidurinio ugdymo programos dalykų VBE kriterinio vertinimo pasiekimų lygius, kriterinių ribų tarp pasiekimų lygių skaitinių reikšmių nustatymą ir VBE įvertinimų balais apskaičiavimą.

2. Kriterinis vertinimas suprantamas kaip kandidatų VBE metu gautų įvertinimų priskyrimas iš anksto nustatytiems VBE pasiekimų lygiams naudojant apibrėžtus vertinimo kriterijus. Šis priskyrimas atliekamas nustatant kriterines ribas, atskiriančias kokybiškai skirtingus kandidatų pasiekimų lygius. Kriterinė riba suprantama kaip taškas kandidatų surinktų VBE užduoties taškų procentinių dalių skalėje, atskiriantis vieną nuo kito du gretimus kandidatų pasiekimų lygius.

3. Kandidatams, išlaikiusiems dalyko valstybinį brandos egzaminą, pagal gautus rezultatus yra nustatomas vienas iš šių VBE pasiekimų lygių: *patenkinamas pasiekimų lygis*, *pagrindinis pasiekimų lygis arba aukštesnysis pasiekimų lygis*.

3.1. *Patenkinamas* visų dalykų VBE, išskyrus informacinių technologijų, užsienio kalbų ir lietuvių kalbos ir literatūros, *pasiekimų lygis* atitinka reikalavimus kandidatų pasiekimams, aprašytus dalyko brandos egzamino programos reikalavimų lentelės skiltyje „Reikalavimai pagal bendrojo kurso programą“. Užsienio kalbų VBE *patenkinamas pasiekimų lygis* atitinka reikalavimus, aprašytus dalyko brandos egzamino programos reikalavimų mokinių pasiekimams lentelės skiltyje „B1 kursas“. Informacinių technologijų VBE *patenkinamas pasiekimų lygis* atitinka reikalavimus, aprašytus dalyko brandos egzamino programos reikalavimų mokinių pasiekimams lentelės 1–3 punktuose. Lietuvių kalbos ir literatūros VBE *patenkinamas pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų mokinių pasiekimams, aprašytų dalyko bendrosios programos išplėstinio kurso mokinių pasiekimų lygių požymių lentelės skiltyje „Patenkinamas pasiekimų lygis“, kuri tenkina dalyko brandos egzamino programos 3 priedo lentelėje pateiktus I lygį aprašančius kriterijus.

3.2. *Pagrindinis* visų dalykų VBE, išskyrus informacinių technologijų, užsienio kalbų ir lietuvių kalbos ir literatūros, *pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų kandidatų pasiekimams, aprašytų dalyko brandos egzamino programos reikalavimų lentelės skiltyje „Reikalavimai pagal išplėstinio kurso programą“, kuri atitinka dalyko bendrosios programos išplėstinio kurso mokinių pasiekimų lygių požymių lentelės skilčių „Patenkinamas pasiekimų lygis“ ir „Pagrindinis pasiekimų lygis“ turinį. Užsienio kalbų VBE *pagrindinis pasiekimų lygis* atitinka dalį reikalavimų, aprašytų dalyko brandos egzamino programos reikalavimų mokinių pasiekimams lentelės skiltyje „B2 kursas“. Informacinių technologijų VBE *pagrindinis pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų, aprašytų dalyko brandos egzamino programos reikalavimų mokinių pasiekimams lentelės 4 punkte, kuri atitinka dalyko bendrosios programos išplėstinio kurso mokinių pasiekimų lygių požymių lentelės skilčių „Patenkinamas pasiekimų lygis“ ir „Pagrindinis pasiekimų lygis“ turinį. Lietuvių kalbos ir literatūros VBE *pagrindinis pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų mokinių

pasiekimams, aprašytų dalyko bendrosios programos išplėstinio kurso mokinių pasiekimų lygių požymių lentelės skiltyje „Pagrindinis pasiekimų lygis“, kuri tenkina dalyko brandos egzamino programos 3 priedo lentelėje pateiktus II lygį aprašančius kriterijus.

3.3. *Aukštesnysis* visų dalykų VBE, išskyrus užsienio kalbų ir lietuvių kalbos ir literatūros, *pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų kandidatų pasiekimams, aprašytų dalyko brandos egzamino programos reikalavimų lentelės skiltyje „Reikalavimai pagal išplėstinio kurso programą“, kuri atitinka kriterijus mokinių pasiekimams, aprašytus dalyko bendrosios programos išplėstinio kurso mokinių pasiekimų lygių požymių lentelės skiltyje „Aukštesnysis pasiekimų lygis“. Užsienio kalbų VBE *aukštesnysis pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų, aprašytų dalyko brandos egzamino programos reikalavimų mokinių pasiekimams lentelės skiltyje „B2 kursas“, kurie yra aukštesni už *pagrindinio pasiekimų lygio* reikalavimus. Lietuvių kalbos ir literatūros VBE *aukštesnysis pasiekimų lygis* atitinka tą dalį reikalavimų mokinių pasiekimams, aprašytų dalyko bendrosios programos išplėstinio kurso mokinių pasiekimų lygių požymių lentelės skiltyje „Aukštesnysis pasiekimų lygis“, kuri tenkina dalyko brandos egzamino programos 3 priedo lentelėje pateiktus III lygį aprašančius kriterijus.

4. Išlaikę VBE kandidatai gauna įvertinimus šimtabalėje skalėje nuo 16 iki 100. VBE įvertinimai nuo 16 iki 35 balų atitinka *patenkinamą pasiekimų lygį*. VBE įvertinimai nuo 36 iki 85 balų atitinka *pagrindinį pasiekimų lygį*. VBE įvertinimai nuo 86 iki 100 balų atitinka *aukštesnįjį pasiekimų lygį*.

5. Pasiekimų vertinimas atliekamas taikant Nacionalinio egzaminų centro nustatytas specialias standartizuotas kriterinio vertinimo procedūras.

II. KRITERINĖS RIBOS

6. Kandidatų VBE pasiekimų lygiams nustatyti ir įvertinimams šimtabale sistema apskaičiuoti naudojamos trys kriterinės ribos:

6.1. *Patenkinamo pasiekimų lygio apatinė riba (egzamino išlaikymo riba)* suprantama kaip minimali egzamino visų galimų surinkti taškų dalis, kurią surinkę kandidatai pripažįstami išlaikiusiais egzaminą, o jų pasiekimai yra *patenkinamo pasiekimų lygio*.

6.2. *Pagrindinio pasiekimų lygio apatinė riba* suprantama kaip minimali egzamino visų galimų surinkti taškų dalis, kurią surinkę kandidatai pripažįstami pasiekusiais *pagrindinį pasiekimų lygį*.

6.3. *Aukštesniojo pasiekimų lygio apatinė riba* suprantama kaip minimali egzamino visų galimų surinkti taškų dalis, kurią surinkę kandidatai pripažįstami pasiekusiais *aukštesnįjį pasiekimų lygį*.

7. Įvertinimams šimtabalėje skalėje apskaičiuoti, greta trijų kriterinių ribų, iš anksto nustatoma *VBE išlaikymo šimtu balų riba*. Ši riba – tai minimali egzamino visų galimų surinkti taškų dalis, kurią pasiekę kandidatai gauna 100 balų įvertinimą.

III. KRITERINIŲ RIBŲ SKAITINIŲ REIKŠMIŲ NUSTATYMAS IR VBE ĮVERTINIMŲ BALAIS APSKAIČIAVIMAS

8. Kriterinės ribos, tarp jų ir *VBE išlaikymo šimtu balų riba*, skaitmenimis išreiškiamos visų galimų surinkti VBE taškų procentine dalimi, kurią turi surinkti kandidatai.

Šiuose Nuostatuose nurodytos kiekvieno egzaminuojamo dalyko VBE kriterinių ribų, tarp jų ir *VBE išlaikymo šimtu balų ribos*, skaitinės reikšmės yra pagrindinės. Orientuojantis į jas rengiamos brandos egzaminų programos, sudaromos VBE užduotys ir atliekama pirminė VBE rezultatų analizė. VBE kriterinės ribos gali būti koreguojamos, atsižvelgiant į einamųjų ir ankstesnių metų VBE rezultatus. Koregavimo tikslas – užtikrinti egzaminų įvertinimų balais palyginamumą tarp skirtingų metų ir skirtingų dalykų VBE.

9. Nustatomos šios *patenkinamo pasiekimų lygio apatinės ribos* pagal egzaminuojamus dalykus skaitinės reikšmės:

9.1. visų dalykų, išskyrus lietuvių kalbos ir literatūros ir informacinių technologijų, *patenkinamo pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 16 procentų visų galimų surinkti VBE užduoties taškų;

9.2. lietuvių kalbos ir literatūros *patenkinamo pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 30 procentų visų galimų surinkti VBE užduoties taškų;

9.3. informacinių technologijų *patenkinamo pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 21 procentui visų galimų surinkti VBE užduoties taškų.

10. Nustatomos šios *pagrindinio pasiekimų lygio apatinės ribos* pagal egzaminuojamus dalykus skaitinės reikšmės:

10.1. visų dalykų, išskyrus lietuvių kalbos ir literatūros ir informacinių technologijų, *pagrindinio pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 41 procentui visų galimų surinkti VBE užduoties taškų;

10.2. informacinių technologijų ir lietuvių kalbos ir literatūros *pagrindinio pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 51 procentui visų galimų surinkti VBE užduoties taškų.

11. Kandidatų, kurių surinktų egzamino taškų suma yra intervale nuo *patenkinamo pasiekimų lygio apatinės ribos* imtinai iki *pagrindinio pasiekimų lygio apatinės ribos*, egzamino įvertinimai yra intervale nuo 16 iki 35 balų ir apskaičiuojami pagal specialią formulę, kurios paskirtis – užtikrinti artimą tiesiškai priklausomybę tarp mokinio surinktų VBE užduoties taškų procentinės dalies ir VBE įvertinimų balais (žr. 10, 11 ir 12 priedus).

12. Visų dalykų *aukštesniojo pasiekimų lygio apatinės ribos* skaitinė reikšmė lygi 78 procentams visų galimų surinkti VBE užduoties taškų;

13. Kandidatų, kurių surinktų egzamino taškų suma yra intervale nuo *pagrindinio pasiekimų lygio apatinės ribos* imtinai iki *aukštesniojo pasiekimų lygio apatinės ribos*, egzamino įvertinimai yra intervale nuo 36 iki 85 balų ir apskaičiuojami pagal specialią formulę, kurios paskirtis – užtikrinti artimą tiesiškai priklausomybę tarp mokinio surinktų VBE užduoties taškų procentinės dalies ir VBE įvertinimų balais (žr. 10, 11 ir 12 priedus).

14. Visų dalykų *VBE išlaikymo šimtu balų ribos* skaitinė reikšmė lygi 93 procentams visų galimų surinkti VBE užduoties taškų.

15. Kandidatų, kurių surinktų egzamino taškų suma yra intervale nuo *aukštesniojo pasiekimų lygio apatinės ribos* iki *VBE išlaikymo šimtu balų ribos*, egzamino įvertinimai yra intervale nuo 86 iki 99 balų ir apskaičiuojami pagal specialią formulę, kurios paskirtis – užtikrinti artimą tiesiškai priklausomybę nuo tarp mokinio surinktų VBE užduoties taškų procentinės dalies ir VBE įvertinimų balais (žr. 10, 11 ir 12 priedus).

16. Sprendimus dėl einamųjų metų egzaminų sesijos VBE kriterinių ribų, tarp jų ir *VBE išlaikymo šimtu balų ribos*, patikslintų skaitinių reikšmių priima Valstybinių brandos egzaminų vertinimo komitetas, vadovaudamasis šiais Nuostatais, mokinių surinktų einamųjų metų egzamino užduočių taškų statistine analize, ankstesnių metų bei kitų dalykų egzaminų laikymo

rezultatų statistiniais duomenimis ir ekspertų išvadomis. Šie sprendimai priimami prieš apskaičiuojant kandidatų įvertinimus balais.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Kriterijus, apibrėžiančius kandidatų VBE pasiekimų (ir atitinkamų dalykų VBE užduočių) lygius, reglamentuoja lietuvių kalbos ir literatūros, užsienio kalbos, biologijos, chemijos, fizikos, matematikos, istorijos, geografijos, informacinių technologijų VBE kandidatų pasiekimų lygių aprašai (žr. Nuostatų priedus). Lygiuose nustatyta, kokias žinias, dalykinius ir bendruosius gebėjimus turi būti pasiekę atitinkamo lygio kandidatai.

V. Priedai

1 priedas. Lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino mokinių pasiekimų lygių aprašas

2 priedas. Užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) brandos egzamino mokinių pasiekimų lygių aprašas

3 priedas. Biologijos brandos egzamino mokinių pasiekimų lygių aprašas

4 priedas. Chemijos brandos egzamino mokinių pasiekimų lygių aprašas

5 priedas. Fizikos brandos egzamino mokinių pasiekimų lygių aprašas

6 priedas. Matematikos brandos egzamino mokinių pasiekimų lygių aprašas

7 priedas. Istorijos brandos egzamino mokinių pasiekimų lygių aprašas

8 priedas. Geografijos brandos egzamino mokinių pasiekimų lygių aprašas

9 priedas. Informacinių technologijų brandos egzamino mokinių pasiekimų lygių aprašas

10 priedas. Brėžinys, schemiškai iliustruojantis ryšį tarp kandidatų surinktų egzamino užduoties taškų procentinės dalies ir egzamino įvertinimo balais. Lietuvių kalba ir literatūra.

11 priedas. Brėžinys, schemiškai iliustruojantis ryšį tarp kandidatų surinktų egzamino užduoties taškų procentinės dalies ir egzamino įvertinimo balais. Informacinės technologijos.

12 priedas. Brėžinys, schemiškai iliustruojantis ryšį tarp kandidatų surinktų egzamino užduoties taškų procentinės dalies ir egzamino įvertinimo balais. Matematika, užsienio kalbos, biologija, chemija, fizika, istorija, geografija.